

tako se vé da najde, da so deželni stroški večí! (Dobro! na desni.) Jaz sem se začudil, ko je gospod govornik rekel, da deželni odbor v gorenji Avstriji stane 135.000 gold., ko mi je vendar še od prej, ko sem bil še tam cesarski namestnik, znano bilo, da deželni odbor ne stane več ko 10 do 12 tisoč goldinarjev. (Veselost.) Potem sem pa kmalo videl, kaj je gospod govornik še vse zraven prištel: stroške za deželni zbor, za stenografe, diete deželnih poslancev, vse deželne urade in napravo, med njimi celó veliko norišnico — (veselost), potem penzije in provizije uradnikov; če se vse to sešteje, dobimo 140.000 gold. Tako pa, gospoda moja, se ne sme primerjati, in s takimi podatki se res javno mnenje za nos vodi, kakor je gospod govornik nam očital. (Dobro! na desni.) Sicer pa ne gre za vprašanje to, ali so stroški državne uprave ali pa deželne uprave večí, vpraša se le, ali bi se ne dala ena od obeh oblastnij odpraviti (dobro! na desni), in to je stvar, ki jo bo vsak finančni minister rad v razgovor vzel. Po tem nesrečnem poskusu dokazuje gospod govornik nadalje, da je avtonomija nepripravna in nevarna. Pa način njegovega dokazovanja je jako čuden. On si sestavi avtonomijo po svoji glavi, s prav čudnimi napravami, celó pravi, da se bode davek na dežele razdelil, in še druge reči. S tem pa to svojo lastno avtonomijo pobija (veselost) in s tem le kaže, da on ne bi bil sposoben, narediti dober načrt za avtonomijo (živahna veselost na desni), nikakor pa, da je princip samouprave slab, ker mi smo govorili le o principu, kako pa si mislimo avtonomijo, tega nismo povedali. (Dobro! na desni.)

Glejte, gospodje, enako so tudi vsi drugi govorniki napadali ta ali oni način samouprave, principa avtonomije pa le niso mogli ovreči. (Dobro! na desni.)

In zakaj bi avtonomija ne mogla vstrezati tudi vam, gospodje na uni strani? Stvar se mora dobro predariti, in o tem bomo imeli priložnost, dogovoriti se, kedar vlada kak načrt o tej zadevi predloži. Do tje pa mislim, morete mirni ostati. (Dobro! na desni.)

Še nekaj se vam ni dopadlo na adresi, namreč to, da zahtevamo več časa in več veljave za deželne zборе. V tem vendar ni nič strašilnega. Saj adresa pravi, da naj se deželnim zborom in državnemu zboru in delegacijam dovoli za zborovanje potrebni čas. Nikdo se pač ni mogel pritožiti, da državni zbor prekratko časa zboruje, ker je včasih po devet mesecev v letu vkup sedel, tudi za delegacije se ni bilo treba potegovati, ker daljšega zborovanja tam nihče ne želi (klici: res je!); potegnili smo se pa za deželne zборе, ker iz vseh dežel so prihajale pritožbe, da se jim premalo časa daje za zborovanje; letos se še sklicali niso. Tako se morajo najbolj važne stvari odložiti.

Važne so zadeve o gospodarstvu občin, važne so razprave o posojilnicah na deželi, da se ljudstvo reši iz kremljev oderuhov; treba bi bilo razgovora o tem, kako revščini po kmetih v okom priti, kako reveže preskrbeti; to vse so važne stvari, ki zadevajo celo državo. Zdaj vas pa prašam: kako se hoče deželni zbor o takih rečeh posvetovati, če mu še toliko časa ne daste, da bi svoj budget v red spravil? (Dobro! dobro! na desni.) Zato nam ne morete zameriti, da smo ta stavek v adresi vzeli, ker stvar je važna za posamezne dežele in za celo državo. (Dobro! dobro! na desni.)

Zdaj hočem še spregovoriti o onem stavku, ki omenja vstopa českih poslancev. Ker je o tem uže govoril moj častiti prijatelj, poslanec velikega posestva českega, hočem o stvari le na kratko govoriti, v kolikor jo je glavni govornik leve stranke (Herbst) drugače obrnil.

Kar je ta gospod govornik govoril, se ne vjema z adresi manjšine. Dokler českih poslancev ni bilo tukaj,

rekli so ustavoverci: mi se ne moremo ž njimi pobotati, ker jih ni tukaj; naj le sem pridejo, tukaj je prostor za vse želje in pritožbe. Komaj pa so v državni zbor stopili, kliče jim adresa manjšine nasproti: pustite vse vaše želje in nade pred vrati, tukaj ni prostora za-nje. (Dobro! na desni.)

Še več, gospôda! Reklo se nam je vedno: Pustite državopravne stvari pri miru, delajmo skupno za blagostanje ljudstva. To je povdarjal danes tudi oni glavni govornik. Dobro, gospodje, mi v adresi ne izbujamo državopravnega prepira, mi hočemo le delati za blagostanje ljudstva; zdaj pa pridejo gospodje od leve strani pa se začnejo prepirati o stvaréh, ki niso omenjene niti v prestolnem govoru, niti v naši adresi. (Dobro! na desni.) Oni nas kličejo na boj, pa ob enem se pritožijo, da gospodarska vprašanja ne bodo prišla na vrsto zaradi državnopravnih preprirov!

Gospôda, ne bi rad koga razžalil; pa za tako početje ne najdem pravega izraza, prepuščam sodbo sl. zbornici. (Dobro! na desni.)

Slavna zbornica naj se zdaj odloči za enega od obeh adresnih načrtov.

Ena adresa pomeni vojsko, druga pa mir in spravo. (Dobro! na desni — zanikanje na levi). Uno vam priporoča manjšina odsekova, to vam priporoča večina njegova, priporoča vam jo prestolni govor, priporoča vam jo ljudstvo samo. (Oho! na levi — dobro! na desni) Da, da! ljudstvo želi sprave med narodi in poslanci. (Klici na desni: tako je!)

Mislim, gospodje, po vsem tem, da se boste lahko odločili. (Živahno, trajno odobravanje in ploskanje na desni.)

Mnogovrstne novice.

* *Kateri narod največ preklinja?* Nemški pisatelj Scheibe je izdal knjižico, v kateri dokazuje, kateri narod v Evropi največ kolne, a našel je, da ima magjarski narod v svojem jeziku največ kletvic. Iz tega sledi, da Magjari med vsemi narodi v Evropi največ preklinjajo.

* *Glasoviti turčin Hadži Loja*, uže več časa v zaporu terezinskem na Českem, je sedaj — krojaški učenec. Zanimivo ga je videti z belo kapico na glavi, kako pridno šivanko suče. Podpise svojega imena prodaja sedaj po deset soldov; za skupljeni denar si je kupil uro za svojo celico, pa si kupuje tudi surovega masla, katero posebno rad vživa.

* *Ruski jezik* se je po naukazu vojnega ministerstva 16. dne t. m. začel predavati častnikom (oficirjem) generalnega štaba. Minister povdarja v tem svojem ukazazu važnost znanja ruskega jezika, rekoč, da je želja cesarjeva, da se vsi častniki generalnega štaba naučijo ruskega jezika.

Naši dopisi.

Iz Rusije 19. okt. —η. (Konec.) — Kakor vidite, Rusija tudi o času mira ne dremlje. Omeniti moram še nekaterih stvari, pa le kratko mimogredé. Rusija bo tudi Avstriji škodo naredila. Znano je, da litografnega kamna razun v Avstriji ni nikjer, Avstrija preskrbuje ves svet s solenhofenskimi litografnimi kamni, in od tega Solenhofenčanje prav za prav živé. Letošnje leto je bila v Kazanji mala domača razstava in neki kmet z uralskih gor je pripeljal na razstavo prav lepe litografne kamne, ki so veliko boljši od solenhofenskih; tedaj bo konkurenca. Zato bo pa prejela Avstrija drugo odškodovanje. Gosp. Livčak, profesor realnega uči-